

ISAGOGES

17

In

ARTICULOS VISITATORIOS

DISPUTATIO XVII.

De

SYNCRETISMO
IN DOCTRINA DE

BAPTISMO INTER LUTHERANOS
ET CALVINIANOS TENTATO,

PRÆSIDE

JO. BENEDICTO CARPZOVIO,
D. & P. P.

RESPONDENTE

M. JO. DAVIDE NEUBAUERO,
Curiâ-Varisco.

publicè in Auditorio Theologorum Paulino,
d. XXX. Septembris A. M DC XCI.
habenda.

*****

LIPSIÆ,

Literis CHRISTIANI SCHOLVINI.

I.

Rustrā Calvinianos, quorum errores Articulus visitato-
rius tertius de *S. Baptismo* rejecit, conciliare cum Lu-
theranis in hac doctrinā conantur *Syncretista.*

II.

Hoc ut obtineant, præsupponunt (i.) per controver-
fias, quæ Lutheranis cum Calvinianis in hoc articulo intercedunt,
fundamentum à neutrâ parte tolli, quia de necessitate baptismi in se &
essentialibus utrinq; conveniat.

III.

Enim verò uti sic concedi ab iis colligimus, articulum hunc *fun-*
damentalem esse, qualis certè est fundamento *organico* pariter & *dog-*
matico: ita negamus, utrinq; de *necessitate & essentialibus* baptismi
convenire.

IV.

Non de *necessitate* baptismi utrinq; convenit, quippe quam Lu-
therani affirmant, Calviniani negant, & quidem utramq;ve, tum *præ-*
cepti, tum *medii*. Negata enim *necessitate medi*, sponte suâ ruit ne-
cessitas *præcepti*, quia *necessitas medi* causa est *necessitatis præcepti*,
Job. III, 5.

V.

Non in *essentialibus* baptismi utrinq; convenit, quia in omnibus
tradendis *causis* diversum à Lutheranis Calviniani sentiunt. Quoad
efficientem negant *instituentem* esse Christum, quia homo est, & *ministe-*
riale *organicum* influxum derogant, atq;ve Laicum in casu *necessita-*
tis ab administratione arcent. Quoad *materiam*, & *terrenam* quidem,
loco aquæ alios liquores admittunt, *cælestem* verò præsentem negant,
& *materiam circa quam* solos electos asserunt. *Formam* in analogiâ
quærant. *Finem* deniq; statuunt, ut testis, non medi vicem obtineat.

VI.

Nihil ad utriusq; partis conciliationem (2.) facit, quasi hoc ipso,
quod de effectu *spirituali* baptismi tenuius sentiunt Calviniani, sua Sa-
cramento huic non pereat *efficacia*, quæ non à fide & opinione vel Ec-
cle-

clesiæ, vel susceptorum, vel parentum, vel baptizantis ministri, sed ab institutione Christi & promissionum ejus veritate dependeat.

VII.

Non enim quæritur: *Quid heterodoxia Calvinianorum operetur aut non operetur respectu baptismi in se?* Verum hoc quæritur: *utrum baptismus apud eos, qui hanc ipsius non moraliter, sed ex constitutione divinâ realiter influentem operationem insciantur, vim suam exerat?* quod negamus.

IIIX.

Etsi igitur *efficacia baptismi* non pendet à fide & opinione Ecclesiæ, in actu primo spectata; tamen in actu secundo & ratione applicationis considerata omninò à fide usurpantis vel baptizati pendet.

IX.

Nempe in hac controversiâ baptismus non *absolutè & in actu signato*, sed *in actu exercito* spectandus, & quidem non *ratione administrationis in Ecclesiis Calvinianorum à ministris suscepta*, sed *ratione usurpationis*, quæ si efficax esse debeat, *fidem in utente adulto*, non tantum *ratione fiducia certam*, sed etiam *ratione notitiæ & assensus ab errore immunem* requirit: quæ si absit, perit Sacramento sua efficacia, non quidem quoad *actum primum*, sed quoad *actum secundum*.

X.

Ex his gemina quæstio decidenda. Una: *An baptizati à Calvinianis verum acceperint baptismum?* Altera: *An Lutherani communem cum Calvinianis baptismum habere, & liberos suos ad illum afferre debeant?*

XI.

Priorem affirmamus, quia *efficacia baptismi* non dependet à fide & opinione Ecclesiæ, sed ab institutione Christi, & promissionum ejus veritate.

XII.

Posteriorem negamus, tum quia constat, doctrinam de baptismo apud Calvinianos esse erroneam, nec quæquam adultum fructus baptismi ibidem collati, quamdiu errorem illum fovet, fieri posse participem: tum, quia usurpatio Sacramentorum species est confessionis, eoq; nomine ab illâ in ecclesiâ non-purâ abstinendum, ne tacitè fidem
ejus

ejus approbemus, & in hypocritis incidamus, quæ pene nulla capitalior est in religionis negotio.

XIII.

Prætexunt (3.) Syncretistæ, *λογομαχίαν* tantum esse, & de re ipsâ *convenire*, Spiritum sanctum operari in cordibus infantum; quam operationem *fidem* nominandam negent Calviniani, affirmant Lutherani.

XIV.

Nos primò illud negamus, quod ad monstrandam *λογομαχίαν* supponunt, quasi de re ipsâ, h. e. de operatione Spiritus Sancti in cordibus infantum, inter nos & Calvinianos conveniat. Nam cum nos *mediatam* Spiritus S. operationem, baptismum pro organo *ἐνεργητικῶς* habentes statuamus; illi *immediatam* defendunt, & gratiam illam à baptismi influxu separant; atque hanc prætereà non omnibus baptizatis infantibus communem faciunt, sed ad *electos tantum* restringunt.

XV.

Deinde negamus, cum de motibus istis Spiritus Sancti in infantibus baptizatis disputatur, controversiam esse de solo Fidei nomine, quod iis aptandum velint Lutherani, nolint Calviniani. Nam de re ipsâ quæritur: An per Spiritus S. operationem in baptismo infantes eandem specie fidem cum adultis accipiant? hoc affirmamus orthodoxi, negant Calviniani.

XVI.

Fallunt verò, dum objiciunt, nos, si formalem fidei infantum rationem Calviniani poscant, quid respondeamus, non satis certum atque exploratum habere. Nam rem cum rei modo confundunt. Si de re ipsâ quærent, h. e. de motibus spiritualibus à Spiritu S. per baptismum excitatis; certum apud nos & exploratum est, quid respondeamus, esse nimirum fiduciam apprehendentem meritum & satisfactionem Christi in baptismo oblatam. Si de modo rei, tum demum ingenuè respondemus, nos nescire.

XVII.

Quæ Maresius (4.) ad Rintelenses & Marpurgenses, in doctrinâ de sanctitate infantum Christianorum ante baptismum, conciliandos in medium protulit, tanti non sunt, ut pluribus expendi mereantur, & solâ evolutione terminorum, in sensu vel orthodoxo, vel cacodoxo acceptorum evanescent.

